

Monumentnummer*: 523171

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82865/158

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Beuningen Gld	Beuningen	Gelderland

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Beuningen	H			1585
Beuningen	H			1586

*Omschrijving***

Inleiding

Markant gelegen VILLA met HEK, genaamd "De Elt" aan de oostzijde van de Kloosterstraat, in de bocht van de straat. De huidige uitmontering van deze villa dateert uit de periode 1915-20. De kern is echter ouder. De villa is gebouwd als boerderij, gezien de gehanteerde baksteen en bewaard gebleven oude foto's waarschijnlijk in de eerste helft van de 19de eeuw. Op het kadastrale minuutplan van ± 1820 komt de boerderij echter nog niet voor. Een oude foto, gemaakt in het laatste kwart van de 19de eeuw laat een forse boerderij zien op een T-vormige plattegrond. Het voorhuis was symmetrisch ingedeeld en telde vijf vensterassen, met onder 6-ruits schuiframen en op de verdieping 4-ruits schuiframen, een type dat rond 1840 gangbaar wordt. De boerderij deed in haar oorspronkelijke opzet sterk denken aan de boerderij "Het Rolland" aan de Hogewaldstraat 1-1a te Beuningen. Als bijzonderheid had boerderij "De Elt" aan de rechter zijde een aangebouwde druiven(?)kas tegen de voorgevel. Rechts van de boerderij stond een vrijstaande schuur, waarin ook het bakhuis was ondergebracht.

Een lange tijd maakte de boerderij deel uit van het Asdonk-complex (fabriek voor appelgelei en bier), gelegen ten noorden van de R.K. kerk. Dit complex is eind jaren '50 afgebroken in verband met de aanleg van de Van Heemstraweg. Rond 1915-20 (in ieder geval na 1910) moet de boerderij "De Elt" zelf ingrijpend zijn verbouwd, waardoor het huidige villa-achtige uiterlijk is ontstaan. Op een etiket van het Asdonck-complex staat de Elt nog in haar oude vorm weergegeven. Op dit etiket staat echter tevens de nog bestaande villa Vinckendael, daterend uit 1910. Het etiket moet dus na de bouw van deze villa zijn vervaardigd. Toen was "de Elt" zelf dus nog niet verbouwd. Ook in stilistisch opzicht is voor een datering van de verbouwing rond 1915 te pleiten. De barokke elementen in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlichten van de vensters, het halfronde bovenlicht van het venster daarboven en de kapvorm met groot overstek en klokketoren sluiten aan bij een bouwstijl die pas rond 1910 voor het eerst bij grote villa's is toegepast en waarin elementen uit de barokke architectuur van de late 18de eeuw terugkeerden. Deze stijl werd gepropageerd door een Duits boek dat deze (Duitse) barokstijl van rond 1800 (Um 1800) als onderwerp had. Deze traditionele, imponerende stijl (vaak Um-1800 stijl genoemd, met in Nederland de architect Hanrath als belangrijke representant) sloeg aan bij de gefortuneerde fabrikanten, die deze stijl dan ook vaak lieten toepassen voor hun villa's.

In de eerste Um-1800 villa's waren de ramen vaak nog traditioneel van indeling. De horizontale roedeverdelingen van de ramen op de verdieping van "de Elt" sluiten echter aan bij een mode die rond 1915 in zwang kwam bij de architectuur van de Amsterdamse School. Het is dus zeer waarschijnlijk dat de verbouwing van "De Elt" ergens tussen 1915 en 1920 moet liggen. Het grote voorhuis werd dus rond 1915-20 pas verbouwd en hierbij kreeg het rieten dak van het voorhuis kreeg een fors overstek en boven de ingang een opwelling in het dak. Op het midden van de nok verrees een dakruiter in de vorm van een klokkentorentje, waarvan het tentdak ook weer met riet werd afgedekt. De schoorstenen aan weerszijden op de nok werden bekroond met smeedijzeren sierelementen. In het rieten dak twee halfronde daklichten.

De vensters kregen andere ramen en werden alle voorzien van persiënnes. Het oude huis had alleen bij de vensters onder opgeklampte luiken. De klassieke deuromlijsting handhaafde men, de deur zelf werd vernieuwd.

Het dwars op het voorhuis staande achterhuis is in het verleden, door de functiewijziging van boerderij naar villa aanmerkelijk ingekort. Rond 1944 is dit gedeelte verbouwd door architect Leeuwenberg tot praktijkruimte voor dokter De Sonnaville. Het achterhuis wordt afgedekt door een rieten schilddak.

Omschrijving

Het voorhuis van de VILLA heeft een opbouw bestaande uit twee bouwlagen met een met riet gedekt schilddak, met onder geknikte dakvlakken met een groot overstek. Op de nok een houten dakruiter met een met riet gedekt tentdak en op de nokeinden gemetselde schoorstenen met zinken sier-afdekking. In het voorschild twee dakkapellen met halfronde raampjes met roeden in een waaierpatroon. De dakkapellen zijn eveneens met riet gedekt. Het gehele voorhuis wordt door een hoge hardstenen plint omgeven. Ook alle kozijnen hebben natuurstenen onderdorpels. De gevels zijn opgetrokken in baksteen in kruisverband met strekken boven de vensters. De gevels sluiten af met een gepleisterde band waarin de strekken van de verdiepingvensters als "schoon werk" zijn opgenomen. De vijf-assige voorgevel heeft zijn symmetrische indeling bij de verbouwing rond 1915 behouden. Alleen de venstervormen zijn gewijzigd. Op de begane grond kozijnen met enkelruits schuiframen met in de hoeken van de bovenlichten snijwerk met rocaille-elementen. Dit motief komt terug in het bovenlicht van de voordeur. Alle bovenlichten hebben glas-in-loodpanelen. De in blank gelakt hout uitgevoerde voordeur met paneel met schouderboog wordt omgeven door pilasters en een hoofdgestel op voluutvormige consoles.

Op de verdieping hebben de kozijnen 6-ruits, naar binnen draaiende stolph-ramen. Het middelste venster heeft een halfronde bekroning met in het bovenlicht een straalvormige roedenverdeling en rocaille elementen. In de zijgevels komen dezelfde venstervormen voor als in de voorgevel. Voor de voordeur ligt een hardstenen stoep. Alle kozijnen zijn voorzien van persiënnes. Aan de linker zijde bevindt zich een serre onder een rieten omlopend afgeplat schilddak. Aan de westzijde is het rieten dak opgelicht. Hier bevinden zich de dubbele tuindeuren. In de kozijnstijlen e.d. van de serre bevinden zich gestileerde Jugendstil versieringen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het achterhuis wordt afgedekt door een rieten schilddak.

De INTERIEUR hebben nog fraaie elementen uit de verbouwingsperiode van rond 1915, zoals lambriseringen, schoorsteenmantels, trap e.d. De linker voorkamer heeft een houten cassettenplafond. De paneeldeuren dateren mogelijk nog van vóór de verbouwing. De villa wordt aan de zuid- en westzijde omgeven door een fraaie tuin met landschappelijke elementen. In de bocht van de straat ligt een vijver met watersingel en het voorterrein is vanaf de straat toegankelijk via een gemetseld bruggetje met een fraai smeedijzeren TOEGANGSHEK uit de vroege 20ste eeuw.

Waardering

VILLA "De Elt" aan de oostzijde van de Kloosterstraat gebouwd in de periode 1915-20, met TOEGANGSHEK.

-Van architectuurhistorische waarde als een nog karakteristieke villa, met invloeden uit de Um 1800-stijl, gegroeid uit een forse T-boerderij uit de eerste helft van de 19de eeuw met een lage zolderverdieping. Bijzonder zijn de barokke hoekvullingen van de bovenlichten van de vensters. Het huis heeft verder diverse fraaie onderdelen, zoals de monumentale ingangspartij, fraai gevormde kap met groot overstek en klokkentorentje en historische interieuronderdelen. Het huis heeft door de verbouwingen een interessante nog goed afleesbare bouwgeschiedenis. Panden in deze stijl zijn in de gemeente verder niet voorhanden, waardoor we kunnen spreken van een uniek huis.

-Van stedenbouwkundige / situeringswaarde als een villa met een zeer markante situering aan een scherpe bocht van de Kloosterstraat, waardoor het huis de zichtas van het eerste deel van deze straat, gezien vanuit de Van Heemstraweg domineert. Ook van andere zijden af gezien, beheerst dit pand samen met het klooster het historische beeld ter plaatse.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuin
Voorwerpen op pleinen en dergelijke	Erfscheiding(D)	Toegangshek
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 26 april 2024